

Термінологічна компетентність – важлива складова мовно-комунікативної компетентності сучасного документознавця

Оксана Тур

Кафедра українознавства, Кременчуцький національний університет імені Михайла
Остроградського, УКРАЇНА, м.Кременчук, вул.Першотравнева, 20,
E-mail: oktur@ukr.net

The article analyzes the meaning of "terminological competence" as an important component of language and communicative competence of documentation of contemporary.

Keywords – linguistic and communicative competence, terminological competence of documentation, professional communication, termin.

В умовах оптимізації умов створення, оброблення, пошуку й використання інформації на основі аналізу документних та інформаційних потоків, упровадження, ведення й розвитку систем документообігу та методів їх інформаційного забезпечення підвищення якості підготовки документознавців, рівня їх професіоналізму (здатність, готовність, компетентність), світоглядної культури і соціально-етичної відповідальності є важливим педагогічним завданням, адже фахівець-документознавець повинен мати високий рівень професійної компетентності для окреслення своїх функціональних повноважень в умовах постійного розширення та ускладнення інформаційно-комунікаційних систем.

Поняття комунікативної компетентності нині розглядається у контексті формування певних особистісних властивостей; звертається увага на роль комунікативних якостей у педагогічній діяльності, в дослідженнях комунікації, в сфері управління, в межах корекції спілкування. Вивчення цього питання опікуються представники сучасної когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології, психолінгвістики. Формування комунікативної компетенції фахівця можливе лише за умови належної лінгвістичної, в першу чергу термінологічної, підготовки. Важливість цього питання була підтверджена й наказом Міністерства освіти і науки України (наказ № 341 від 17.04.2009 р.) про затвердження Плану дій щодо вдосконалення викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», у якому зазначено, що задля утвердження української мови у статусі робочої мови офіційно-ділової, наукової та професійної сфер вища школа повинна сьогодні готувати спеціалістів, які б досконало володіли українською мовою, мовою своєї професії та її невід'ємним атрибутом – термінологією.

З огляду на значний обсяг наукової та професійної термінології, яку мають засвоїти майбутні фахівці; розпорошеність термінологічних знань за дисциплінами як природничо-гуманітарного, так і блоку фахових та спеціальних дисциплін; недостатню методичну базу постає питання про

об'єктивну оцінку пропонованих технологій навчання й вивчення можливих шляхів удосконалення якості термінологічної (як складової поняття «комунікативна компетенція») компетенції випускників. Під поняттям термінологічної компетентності розуміють здатність фахівця відповідати вимогам професії (на рівні еталонних норм) та демонструвати належні особисті якості в ситуаціях професійного спілкування, мобілізуючи для цього знання фахової термінології, вміння та навички використовувати з точністю і лінгвістичною правильністю терміни в усному й писемному професійному мовленні, ґрунтуючись на власній внутрішній мотивації та досвіді, усвідомлюючи необхідність самовдосконалення та саморозвитку [1, с. 6].

Для формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців-документознавців найбільш ефективними є інтерактивні методики викладання й такі навчальні прийоми: запрошення до дискусії фахівця (наприклад, одного з членів мовно-термінологічної комісії, експерта нормативно-правових текстів або науковця документознавчої галузі), проблемні завдання, індивідуальні й групові тренінги, творча робота в малих групах (ефективна для виконання завдань з побудови дефініцій термінів), "мозковий штурм" (для виконання аналітичних завдань), навчальний "полігон", "дерево рішень", "займи позицію", моделювання (семантичної структури терміна, визначення кола усталених словосполучень), оцінка дій учасників; аналіз проблем, помилок, колізій (розгляд термінологічної неузгодженості), метод спостереження (для виявлення помилок у мовленні) тощо.

Таким чином, комунікативна компетентність документознавців охоплює комплекс знань, умінь та навичок правильної організації спілкування, що має забезпечувати ефективний обмін інформацією, давати змогу глибше пізнати співрозмовника, прогнозувати особливості ділової взаємодії з партнером.

Щоб забезпечити належну підготовку майбутніх документознавців, необхідно сформувати в них достатній рівень мовно-комунікативної компетенції, а також умінь активно сприймати інформацію та аналізувати її, моделювати власну позицію і ставлення до неї співрозмовника, встановлювати й підтримувати міжособистісні ділові контакти. Ця мета буде досягнута, якщо належною мірою реалізуються можливості змісту гуманітарних дисциплін, форм організації, методів і засобів навчання для цілеспрямованого формування комунікативної компетенції майбутніх документознавців, буде створений цілісний, поетапний процес комунікативної підготовки.

Література

1. Гуць М.В. Українська мова у професійному спілкуванні: навчальний посібник / М.В. Гуць, І.Г.Олійник, І.П.Ющук. – К. : Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. – 336 с.